

Lieve gemeente,

God weet komt het goed, een rechtvaardige wereld waar niet de dood heerst.

Dat was de centrale zin in het gedicht van Huub Oosterhuis dat we gelezen hebben en dat gaat over de toekomst van de wereld.

Of misschien gaat het ook wel over het laatste oordeel?

Vandaag op de laatste zondag van het Kerkelijk Jaar staat, naast de herdenking van de overledenen, in de kerk het laatste oordeel centraal, de eindtijd, de komst van God of van Christus die oordeelt over de wereld.

Als vrijzinnigen hebben we het daar in het algemeen niet zoveel over.

Het zijn geen teksten die erg bij ons in de belangstelling staan.

En erin geloven?

Dat wordt natuurlijk helemaal lastig.

Maar misschien kunnen we er toch eens over nadenken.

U kent vast wel de afbeeldingen in de kunst die hierover gaan.

De beroemde wand in de Sixtijnse Kapel van Michelangelo: Christus die met opgeheven hand uit de hemel komt om slechten en goeden van elkaar te scheiden.

De slechteriken gaan naar de hel en de goeden gaan met hem naar de hemel.

Ook kun je dergelijke oordeels-voorstellingen zien boven de ingangen van Middeleeuwse kerken en kathedralen.

Aan de ene kant zie je kinderen uit sloppenwijken die omhoog getild worden en lamgeslagen, verjaagde, gemartelde en vermoorde mensen die door engelen gedragen worden.

En aan de andere kant zie je een volgevreten bisschop die in zijn nekvel wordt gegrepen, ofwel een bestuurder die zich vooral heeft bezig gehouden met zelfverrijking.

Het zal ons niet onbekend voorkomen.

Deze voorstellingen staan loodrecht op de verhoudingen zoals wij die kennen.

Ze corrigeren als het ware de wereld en de samenleving waarin wij leven.

Want hier komen de dividend-ontwijkers en de oorlogsmisdadigers er dikwijls mee weg.

En gaan de kinderen in de sloppenwijken zonder toekomst ten onder.

Hier blijven mensen op de vlucht en worden onschuldigen gedood.

Zolang er mensen zijn gebeuren deze dingen.

En zolang er mensen zijn hebben ze geloofd en gehoopt dat er eens recht zou geschieden.

Dat de boosdoeners er niet mee weg zouden komen.

Dat er een eindoordeel zou zijn waarbij ieder geoordeeld zou worden naar zijn daden.

Waar recht gesproken zou worden en het kwade zou worden gestraft en het goede en onschuldige beloond.

Zo is het geloof in een eindoordeel, een 'laatste oordeel' ook in de Bijbel terecht gekomen.

Het geloof dat God zelf zal komen om recht te spreken, gericht te houden, dat is het weer recht zetten van de oorspronkelijke verhoudingen zoals God die bij de schepping had bedoeld.

Dat betekent ook het woord *gerechtigheid*, het rechtzetten van het origineel.

In het Oude Testament stelden de profeten zich dit komen en oordelen van God niet voor op een manier zoals wij die in science fiction films zien, maar zij stelden zich die voor in de gestalte van een mens.

Een mens die totaal nieuwe wegen zou gaan.

Ezechiël bijvoorbeeld noemt hem een echte *goede* herder, die de leiding zal overnemen van al die brutale, zichzelf verrijkende herders.

En Daniël ziet iemand als een mensenkind die 'op de wolken' komt, oftewel iemand met goddelijk gezag.

In de Apostolische geloofsbelijdenis wordt gesproken over *Christus die aan de rechterhand van God zit vanwaar hij komen zal.....*

Dat is inderdaad de manier om te zeggen dat deze 'rechtzetter', deze richter, *Gods rechterhand* is en zo goddelijk gezag heeft.

Waarvan Ezechiël en Daniël droomden.

De uitvoerder, de voorman van de gerechtigheid.

En wie anders dan Jezus van Nazareth, de onschuldig vermoorde rechtvaardige, zou dit in de ogen van de christenen kunnen zijn.

Vandaar dat men geloofde dat hij, als de Christus, de gezalfde, aan Gods rechterhand in de hemel was en dat hij daar vandaan terug zou komen om te oordelen over de mensen.

Daar verwijst Paulus naar, wanneer hij schrijft over de dag en de komst van de Heer.

Paulus leefde zelfs in de veronderstelling dat die komst heel snel zou plaatsvinden.

In hoofdstuk 4 van de Thessalonicenzen-brief stelt hij het zich voor dat bij die komst van Christus uit de hemel eerst de doden zullen opstaan en dat daarna de mensen die dan nog leven zich bij hen zullen voegen om dan gezamenlijk de Heer tegemoet te gaan.

Er staat: **16** *Wanneer het signaal gegeven wordt, de aartsengel zijn stem verheft en de bazuin van God weerklinkt, zal de Heer zelf uit de hemel neerdalen. Dan zullen eerst de doden die Christus toebehoren opstaan, 17 en daarna zullen wij, die nog in leven zijn, samen met hen*

op de wolken worden weggevoerd en gaan we in de lucht de Heer tegemoet. Dan zullen we altijd bij hem zijn.

De manier waarop Paulus dit beschrijft doet ons vandaag de dag heel vreemd aan, zeg maar ongeloofwaardig.

Nu moet zo'n apocalyptische tekst over de eindtijd niet gelezen worden als een letterlijke beschrijving van wat er bij het einde van de wereld zal gebeuren.

Men maakte in die tijd gebruik van de beelden en overtuigingen die men toen had over het ingrijpen van God in de geschiedenis.

Omdat men ook toen net als nu niet kon geloven dat God het erbij zou laten zitten en omdat men geloofde en hoopte dat er recht gedaan zou worden.

Paulus schreef daarom deze teksten om zijn lezers te bemoedigen. Iedereen, schrijft hij, of hij nu gestorven is of nog leeft, zal bij de komst van de Heer, met hem leven.

Een tekst waar troost uit spreekt zeker op deze laatste zondag waarop we onze overleden geliefden herdenken.

Want Paulus wil hiermee zeggen: 'Het doet niet ter zake wanneer deze komst, dit eindoordeel zal plaatsvinden.

De mensen die al gestorven zijn zullen ons voorgaan.

En voor hen die nog leven geldt dat we nu al, door Jezus' voorbeeld mogen leven vanuit vertrouwen en geloof.

Je zou kunnen zeggen dat het niet zo belangrijk is in dat laatste oordeel te geloven of niet te geloven, want we leven nu al in Gods werkelijkheid wanneer we ons hart en ons leven richten op het doen van recht en gerechtigheid.

In de bijbel gaat het om de vraag: Hoe wil je leven: als iemand die slechts ten behoeve van zichzelf leeft, waarbij alles alleen ten dienste van het eigen ik en het eigen gewin staat.

Of als iemand die zich ervoor inzet om deze aarde te bewerken en te bewaren, ten dienste van de mensheid en omdat we niet de hele mensheid op onze nek kunnen nemen kun je ook zeggen:

ten dienste van degene die je op je weg in het leven tegenkomt.

En daarbij komt: mocht dat eindoordeel er komen, dan zal het niet als een oordeel komen maar als een zegen.

Want, zegt Paulus, Gods bedoeling met ons is niet dat wij veroordeeld worden, maar dat wij gered worden door onze Heer Jezus Christus.

De belijdenis van zo'n finale beoordeling, zo'n omvattend eindoordeel, is dus vooral bedoeld als troost.

Een verwachtingen scheppende troost.

Het wordt ons op het hart gedrukt, dat niet onrecht, geweld en bedrog het laatste en definitieve woord zullen hebben in de geschiedenis van God en mensen.

Onze geschiedenis heeft geen open einde en bestaat ook niet uit toevalligheden.

Onze mensengeschiedenis zit wel vol van onschuldig bloed en vol onrecht dat nooit rechtgezet is.

En we weten niet of er eens een eindoordeel zal zijn.

Maar we mogen geloven en hopen dat geen mens tevergeefs heeft geleefd en dat niemand voor niets is gestorven.

En bovendien: Gods oordelen is niet gericht op straf.

Immers het kwaad straft uiteindelijk zichzelf wel.

Paulus schrijft: *Gods bedoeling met ons is niet dat wij veroordeeld worden,*

Zoals het Adventslied van Jochen Klepper zegt:

Hij komt ons toch te stade

ook in het strengst gericht.

Zijn oordeel is genade,

zijn duisternis is licht.

Zijn oordeel is genade: dat wil zeggen dat dit oordeel gericht is op de bevrijding van zijn schepping.

Op het weer normaliseren van de betrekkingen tussen mensen.

God weet komt het goed, een rechtvaardige wereld waar niet de dood heerst.

Amen